

BISDOM MAGAZINE

2019 | DECEMBER

M
I
S
S
I
O
N

De Missionaire parochie

Tekenen van parochievernieuwing

Hoe en waarom een Missionaire parochie?

Parochievernieuwing in de praktijk

Tekenen vóór parochievernieuwing

Uw steun
geeft hoop
aan moeder
en kind

Adventsactie komt op voor mensen die leven in mensonwaardige omstandigheden. Ook dit jaar zet de katholieke gemeenschap zich in voor Moeders & Kinderen.

Ga naar onze website en lees hoe u onze vier projecten kunt steunen!

IBAN: NL89INGB0653100000

www.adventsactie.nl

Groot denken. Klein doen.

ADVENTSACTIE

EEN CAMPAGNE VAN VASTENACTIE

BEHOUD DOOR
ONTWIKKELING

Nico de Bont is specialist in klassieke restauratie, hedendaagse herbestemmingen en planmatig onderhoud van historisch erfgoed. Met liefde voor het vak en kennis van de nieuwste technieken werken wij dagelijks aan een grote variëteit van historische gebouwen. **VOOR DE TOEKOMST VAN HET VERLEDEN**

nico de bont | TBI

www.nicodebont.nl

DE
MISSIONAIRE
PAROCHIE

ALS GOD RENOVEERT

DI 24 & WO 25 MAART 2020

Landelijke conferentie
Oudenbosch (NB)

FATHER JAMES MALLON

Missionaireparochie.nl

Ook op
Facebook!

Bisdom Breda

Dit magazine is een uitgave van het Bisdom Breda. Het verschijnt als kwartaalblad. Een individueel postabonnement is mogelijk tegen betaling van een bijdrage voor de verzend- en administratiekosten. Het blad is gratis.

Stuur voor een postabonnement voor 2019 een e-mail naar: magazine@bisdombreda.nl en maak ten minste € 12,50 over op IBAN NL79 RABO 0101 0517 78 t.n.v. Bisdom Breda, o.v.v. postabonnement magazine, postbus 90.189, 4800 RN Breda. Of bel T 076 5223444. Nummers worden toegestuurd na ontvangst van uw betaling.

Redactie

Monique van Delft,
Hans de Jong,
Frank van der Linden,
Marc de Koning
(hoofdredacteur)

Adres redactie

E magazine@bisdombreda.nl
T 076 5223444
F 076 5216244
Postbus 90189
4800 RN Breda

Advertentieverkoop

Borgerpark Media
E info@borgerparkmedia.nl
T 0475 711 362
I www.borgerparkmedia.nl
Vlodropweg 62
Postbus 8027
6060 AA Posterholt

Vormgeving en druk

brainstorm en concept,
Breda

Issn nummer:
1874-0480

Foto voorzijde:

Sturmiusbrunnen -
Fulda,
Foto door:
Marc de Koning

+ Mgr. Jan Liesen
Bisschop van Breda

(Foto: R. Mangold)

IN DEZE UITGAVE

4 Waarom een Missionaire parochie	16 Als God het gezin spastoraat renoveert
6 Tekenen voor Parochievernieuwing	18 Life Teen
8 Rebuilt in de praktijk	19 Roeien om te boeien
10 Jongeren zijn het heden van de kerk	20 Een 10 stappenplan om de Alphacursus te ruïneren.
11 "Als God renoveert dan komt het goed"	22 De Alphacursus in de praktijk
12 Sint Fransiscuscentrum - Parochievernieuwing	23 De website van een Missionaire parochie
14 De eerste stappen	

Parochievernieuwing begint bij Christus

De parochie houdt ons bezig. Dat is niet alleen iets van onze tijd. Het was en is altijd zo. De apostel Paulus schreef: "Niemand is zwak of ik ben het ook. Niemand komt ten val of het grijpt me in de ziel" (2Kor 11:29). Een parochie heeft parochianen, en elke parochiaan is ten diepste een levende cel in het lichaam van Christus, een rank aan de wijnstok die Christus is.

Waar de persoonlijke band met Jezus verloren gaat of minder wordt, daar sterft ook de parochie af. Zolang een mens leeft, kan die band groeien, hersteld worden of opnieuw tot stand komen. Daarom houdt de parochie altijd de gemoederen bezig. Het is altijd een uitdaging om individueel en gemeenschappelijk de band met Christus te beleven en vruchten voort te brengen van goedheid, liefde, vrede, vreugde.

De band met Christus zit niet in een doosje dat doorgegeven kan worden aan een volgende generatie. Zoals vriendschap moet ook de band met Christus stap voor stap opgebouwd worden. Voor een parochie geldt dat resultaten behaald in het verleden, geen garantie bieden voor de toekomst.

Het is verleidelijk om meteen de vraag te stellen wat we kunnen doen om de parochie meer/weer te laten bloeien. De vraag naar het "doen" mag de vriendschap met Christus niet reduceren tot een eenzijdige actie van onze kant. Vriendschap met Christus begint bij het (terug)gaan naar Hem. In de woorden van paus Franciscus: "Ik nodig iedere christen uit, waar hij of zij ook is en in welke situatie hij of zij zich ook bevindt, vandaag nog de persoonlijke ontmoeting met Jezus Christus te hernieuwen of minstens de beslissing te nemen zich door Hem te laten ontmoeten, Hem elke dag onophoudelijk te zoeken." (Evangelii Gaudium 3, 2013). De bloei van de parochie begint met het aannemen van deze uitnodiging; zo wordt een parochie missionair.

WAAROM EEN MISSIONAIRE PAROCHIE?

(Foto: Marc de Koning)

Egbert Bornhijm is diaken en stafmedewerker van het Sint Franciscuscentrum.

Eucharistieviering bij Life Teen zomerkamp in Helvoirt, augustus 2019.

In onze parochies is veel gaande de afgelopen jaren. Het aantal kinderen dat gedoopt, gevormd wordt en de eerste communie ontvangt neemt elk jaar af. Dat geldt ook voor de mensen die de weekendviering bezoeken. Op allerlei manieren proberen pastorale beroepskrachten en vrijwilligers het tij te keren maar het wordt steeds duidelijker dat we het niet moeten hebben van kleine impulsen.

Wereldwijd ontdekken parochies dat er een cultuurverandering nodig is om het gelovig leven in de parochie niet te laten uitsterven. In de boeken *Rebuilt* en *Divine Renovation* zijn deze ervaringen opgeschreven. Ook de parochies die hierin worden beschreven hadden te kampen met slinkende aantallen betrokken parochianen. Vijf jaar lang proberen ze door nóg harder te werken en nog meer (losstaande) activiteiten te organiseren en zo de mensen naar de kerk te "lokken". Maar dat vraagt veel van de vrijwilligers en van henzelf. Na vijf jaar is iedereen doodop. Het continu investeren van energie en vrije tijd staat niet in verhouding met het gemopper van kritische bezoekers die zelf als de

beste stuurder aan wal blijven staan. Op de vraag wat we verkeerd doen komt het indringende antwoord dat er een grote kloof bestaat tussen gelovig betrokken mensen en een groot deel van de bezoekers.

Deze kloof zorgt voor veel misverstanden omdat niet iedereen op dezelfde golflengte in de kerk zit of aan parochieactiviteiten deelneemt. Deze golflengte, die in essentie gaat over heel het kerkelijk leven, heeft betrekking op de persoonlijke relatie met God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Die relatie ontbreekt bij velen. Spreken over God is nog iets anders dan spreken met God. In de parochies van de twee genoemde en inmiddels bekende boeken wordt dat de inzet: mensen bij God brengen, en in het bijzonder bij Jezus Christus, omdat Hij een persoonlijke relatie heeft met zijn Vader in de hemel en ook een persoonlijke relatie aangaat met mensen en ons zijn heilige Geest schenkt. Het gebed, waarin deze relatie tot stand komt en zich verdiept, wordt de spirituele olie die de motor van de parochie laat draaien. Bidden tot God komt bij veel mensen neer op het opzeggen van de vaste gebeden zoals het Onze

Vader en het Wees Gegroet. Maar voor deze geheugenoefening is er niet persé een persoonlijke band met God nodig.

Gemeenschap met God veronderstelt ook dat we een gemeenschap van mensen zijn die naar elkaar omkijken en die als broeders en zusters in de kerk zitten. Maar ook dat is vaak niet het geval. De wereld is individueler geworden en het valt ook gelovigen niet mee om zich daaraan te onttrekken. In de Alphacursus leert men hoe dat anders kan. Je komt bij elkaar om te eten en daarmee een verbondenheid met elkaar op te bouwen. Na een inleiding van een half uur over de grondbeginselen van het katholiek geloof, gaat de groep met elkaar in gesprek om ieders mening te horen. Niet om met elkaar te discussiëren maar elkaar de ruimte te geven en uit te wisselen wat men denkt en voelt bij de onderwerpen.

Het gaat erom dat je met elkaar een vertrouwde omgeving scheidt waarin ieder zijn of haar geloof met een ander kan delen. En: waarin een ontmoeting kan plaatsvinden met de Levende Heer. Zo'n ontmoeting gaat

voorbij aan woorden. Het wordt meer een ervaring van het hart wanneer men geraakt wordt door de liefde van God.

Menig jonge ouder die met kinderen naar de Mis gaat ervaart een enorme uitdaging. Er is geen opvang voor de allerjongsten, het is bijna niet te volgen waar men in het liturgieboekje gebleven is en alle liederen worden met zo'n gedragenheid gezongen dat je je kunt afvragen of de mensen wel blij zijn met hun geloof. In een missionaire parochie is er een team dat nieuwkomers ontvangt en hen de weg wijst in, tijdens en na de liturgie. Ook voor kinderopvang wordt gezorgd.

De liederen die gezongen worden hebben vaak de vorm van een lofzang met een directe verwijzing naar een persoonlijke band met God, als ware het een gebed. De muziek is door het gebruik van gitaar en keyboard meer eigentijds, maar er is ook oog voor melodieën en teksten uit de traditie. Liturgieboekjes, die de ogen op een klein stukje papier dwingen, kunnen vervangen worden door schermen waarop de relevante teksten van de liturgie geprojecteerd

worden waardoor mensen niet meer hoeven te bladeren en meer gemeenschap ervaren. De verkondiging heeft meer catechetische en getuigende elementen: het geloof wordt niet verondersteld, maar voorgesteld. Zo ontstaat er een liturgie die gericht is op nieuwkomers en tegelijkertijd ook de trouwe bezoekers wil meenemen naar een ervaring waar God het hart raakt en uitnodigt volgelinge van zijn Zoon te worden. Want daar is het om te doen: als christen de wereld in te gaan om te getuigen van de liefde van God in woord en daad.

Veel ouders die hun kind willen laten dopen hebben moeite om hun geloof onder woorden te brengen. Wel bestaat er bij ouders een reëel verlangen om hun kind meer mee te geven dan alleen het zichtbare in deze wereld. Maar ze zijn onthand. De gelovige opvoeding van kinderen kan de parochie niet overnemen. Catechese kan handvatten aanreiken, maar het gelovig leven van een kind begint bij een gelovig leven van ouders. In de missionaire parochie is er daarom onmiddellijk aandacht voor de ouders. Is het denkbaar dat ouders eerst een Alpha volgen voordat het kind gedoopt wordt of

zijn of haar eerste communie doet? En kan op zo'n manier ook binnen het gezin het gebed een centrale rol krijgen?

We spreken in de parochie vaak over krimp en negatieve cijfers. Voor we het weten praten we elkaar de put in en lijkt deze steeds dieper te worden. De geschiedenis van de kerk laat zien dat er altijd een enorme veerkracht is geweest om tegenslagen te overwinnen en te blijven vertrouwen in de kracht van het geloof en Gods genade. Daarvoor is het wel nodig om te blijven dromen van een parochieleven dat bloeit en van kerken die misschien wel in aantal afnemen maar waar de Heilige Geest ervaren wordt als een vuur dat niet te blussen is. Waar staat de parochie over tien jaar? Ik hoop dat de krantenkop tegen die tijd luidt:

"Christus leeft in de harten van mensen."

Egbert Bornhijm

TEKENEN VOOR PAROCHIEVERNIEUWING

“Het blijkt dat we het moeilijk vinden om de kern, het hart van het christelijk geloof over te dragen”. Dat zegt Mirjam Spruit van het Centrum voor Parochiespiritualiteit. Zij zegt dit in het kader van een afstudeerscriptie over het onderwerp van de nieuwe evangelisatie. De scriptie gaat over obstakels die de nieuwe evangelisatie belemmeren, maar tegelijkertijd komen in deze scriptie ook tekenen van parochievernieuwing naar voren.

“Voor veel mensen heeft het geloof zijn relevantie verloren,” ziet Spruit. “Dat is de realiteit op dit moment. De centrale vraag van het christelijke geloof is daarmee actueler dan ooit: “wie is Jezus Christus en wat betekent Hij voor ons, voor mij”. Dit is dezelfde vraag die Jezus Christus aan zijn leerlingen stelde. Voor veel katholieken is Jezus Christus een voorbeeld en daar blijft het bij. Het christendom wordt dan gereduceerd tot een ethiek. En dat in een tijd die allergisch is voor moraal.” “In het geloof gaat het niet alleen om

kennis,” vervolgt Spruit. “Voor de geloofsoverdracht is ook een levendige geloofsgemeenschap nodig waar het geloof ten volle geleefd wordt en mensen in geloof groeien. Momenteel vind je zulke plekken in spirituele families, rond sommige kloostergemeenschappen, nieuwe bewegingen, bedevaartsoorden en ook in enkele parochies. Deze geloofsgemeenschappen trekken mensen aan, ook jongeren en gezinnen.”

Nieuwe evangelisatie

“Ik heb me altijd afgevraagd hoe we mensen kunnen bereiken met de boodschap van het Evangelie. Hoe stellen we de schoonheid van het geloof voor, ook als mensen er geen belangstelling voor lijken te hebben? De Kerk heeft zich altijd met deze kwestie bezig gehouden. Sinds de jaren tachtig van de twintigste eeuw spreken de verschillende pausen over Nieuwe Evangelisatie. Met een nieuwe geestdrift, nieuwe uitdrukkingen en nieuwe methodes richt

deze nieuwe evangelisatie zich ook op de streken waar het christendom reeds verkondigd is, de post-christelijke samenleving.

“Nu ligt er een kloof tussen dit kerkelijk spreken en de praktijk in de parochies,” merkt Spruit op. “Voor mijn scriptie heb ik naast Nederlandstalige ook Franse, Duitse en Angelsaksische literatuur over de oorzaken van deze kloof bestudeerd. Tal van auteurs signaleren naast externe obstakels zoals het materialisme, het individualisme en het secularisme ook interne weerstanden tegen de nieuwe evangelisatie.” Ook signaleren zij een gebrek aan vurigheid. “De vraag is dan waar dit vandaan komt,” stelt Spruit.

Tekenen voor parochievernieuwing

“Soms is de Kerk zelf een obstakel voor de nieuwe evangelisatie,” merkt Spruit op vanuit haar bronnenonderzoek. Zij denkt hierbij aan de impact van het seksueel misbruik van min-

derjarigen door priesters en religieuzen. “Alle auteurs noemen dit. Je preekt een moraal maar je houdt je er vervolgens zelf niet aan. Ik weet wel dat in andere sectoren van de maatschappij dit ook speelt maar binnen de Kerk is dit extra kwalijk. Daarnaast zijn veel geloofsgemeenschappen verdeeld. We moeten ook ophouden met klagen. Binnen de Kerk heerst daarbij vaak een clericale cultuur, niet alleen bij geestelijken en pastoraal werkenden maar ook bij gelovige leken. Deze cultuur belemmert andere gelovigen om verantwoordelijkheid te nemen en volwassen christenen te worden.”

“Mijn hoop is dat meer parochies de weg inslaan van parochievernieuwing en de obstakels te boven komen. Dat zij zich ontwikkelen tot vitale geloofsgemeenschappen, waar je je ‘ongelovige buurman’ mee naartoe kunt nemen. Het zijn plaatsen waar mensen gezien en gekend worden en geholpen worden om ‘missionaire leerlingen’ van Jezus te worden.

Geleidelijk aan bewerkt dit een cultuuromslag in parochies. In het Bisdom Breda, maar ook in andere bisdommen, merk je op een aantal plaatsen dat hierover gesproken wordt (onder andere naar aanleiding van de boeken ‘Als God renoveert’ en ‘Rebuilt’) en dat de noodzaak tot verandering wordt ervaren. En dat is een belangrijke stap: het besef dat er een cultuuromslag nodig is: van onderhoud naar missie.”

“Ik signaleer positieve ontwikkelingen. Steeds meer parochies gaan bijvoorbeeld aan de slag met het thema van gastvrijheid. Ik heb vertrouwen in de aanpak van

Father James Mallon (auteur van het boek ‘Als God renoveert’). Ik zag ook in Engeland dat het werkt. Ik put hoop uit de grote belangstelling voor leesgroepen rond ‘Als God renoveert.’ Ik merk een hoge katholieke deelname op de meest recente Alpha trainingsdag. Enkele parochies zetten voorzichtig eerste stappen. Het is geen gemakkelijk recept en het is een proces van de lange adem, maar in geloof vertrouw ik erop dat het kan.”

Hans de Jong

Mirjam Spruit-Borst verdedigde onlangs haar afstudeerscriptie aan de Tilburg School of Catholic Theology (TST). Haar onderwerp: ‘Binnenkerkelijke obstakels voor de nieuwe evangelisatie: een kwalitatief onderzoek in kerkelijke documenten en secundaire literatuur’. Met deze scriptie behaalde zij het kerkelijk licentiaat in de theologie. Spruit werkt bij het Centrum voor Parochiespiritualiteit en is inhoudelijk coördinator voor de conferentie ‘De Missionaire parochie – Als God renoveert.’

rebuilt IN DE PRAKTIJK

Sebastian Chazhoor

(Foto: Marc de Koning)

Sebastian Chazhoor is een enthousiaste prater. Hij is kapelaan in de Sint Christoffelparochie in Halsteren en de Sint Annaparochie in Steenberg. Het zijn uitgestrekte parochies. "In totaal hebben we de zorg voor twee parochies in de stad Steenberg en negen dorpsparochies die over een groot gebied verspreid liggen," vertelt Sebastian. "In het weekend rijden we van de ene viering naar de andere. Het vormt een uitdaging om alle parochiekernen draaiende te houden én te bouwen aan hechte parochiegemeenschappen."

"Vorig jaar bezocht ik de impulsavond over Rebuilt," vervolgt pastor Sebastian. "Het was de eerste keer dat ik over deze methode in het kader van parochievernieuwing hoorde. Ik werd erdoor gegrepen. Het is een methode die mensen aanspreekt, wakker maakt." Ik wilde zien hoe Rebuilt in de praktijk gaat. Daarom ben ik in 2019 van half juli tot half augustus naar parochie 'Christ the King' in Pleasant Hill

gereisd. Deze parochie ligt in het bisdom Oakland in Californië." Het contact was snel gelegd omdat Sebastian de pastoor nog uit zijn seminarietijd kende. "Deze parochie werkt met Rebuilt. Ik heb een maand op de pastorie verbleven en zo in het parochieleven ondergedompeld geweest."

Sebastian trof een levendige parochiegemeenschap aan met elke week zes goed bezochte vieringen in het weekend, waaronder een actieve en zeer druk bezochte jongerenviering. In totaal komen er zo'n 4000 gelovigen naar de zondagse eucharistieviering. In de vieringen zijn alle leeftijdscategorieën vertegenwoordigd. In de kerk is er een ruimte waar kleine kinderen opgevangen worden. Achter een geluidsarme glaswand kunnen zij met enkele ouders de heilige Mis volgen. Er zijn geen aparte kinderveendiensten. Er is veel zorg voor inhoud van de vieringen. Elke Mis begint met een plechtige intochtprocessie. Hierin lopen de celebrant, de acolieten,

de lector met de Bijbel en de collectanten mee. De collectanten en de lector nemen na de processie hun plaats onder het volk in. Er is een koor maar dat ondersteunt de volkszang." Sebastian illustreert dit met een voorbeeld: "Als de celebrant klaar is met de offerande stopt het koor met zingen." "In deze parochie besteedt de priester veel aandacht aan de verkondiging. Het is een dynamisch gebeuren. Tijdens de homilie heeft de predikant geen vaste plaats maar loopt en beweegt op het priesterkoor. De preken van deze vieringen zijn relatief kort en duren nooit langer dan tien minuten. De priester spreekt in toegankelijke taal. Een eucharistieviering duurt maximaal één uur. Tijdens de viering wordt gebruik gemaakt van moderne media. De liederen worden op een scherm geprojecteerd zodat iedereen mee kan zingen." "Op zondag zijn er geen stille missen," zegt Chazhoor. "In elke viering zingt men en klinkt er muziek."

Er zijn zeker verschillen met de Nederlandse cultuur, meent Chazhoor: "In Pleasant Hill komen mensen van heinde en ver naar de vieringen. Sommige parochianen rijden 44 kilometer met de auto. Zij kiezen bewust voor deze parochie. Een goede parkeerplaats is daarom erg belangrijk," lacht Sebastian. Hij lijkt daarmee te verwijzen naar een bekend voorbeeld uit het boek Rebuilt. In dat voorbeeld wordt een 'comfortabele parkeerplaats' door de betreffende parochianen aangegeven als de belangrijkste reden om naar die kerk te gaan. "Wat opvalt", zo vervolgt Chazhoor, "is dat de parochianen in Pleasant Hill vrijgevig zijn. Binnen de parochie werken verschillende betaalde krachten. Er is een bezoldigd diaken en een jongerenwerker. Ook het secretariaat heeft verschillende mensen in dienst. De parochie beschikt bovendien over een professionele kerkmusicus."

Daarnaast is er ook een grote groep vrijwilligers actief. "De parochie telt maar liefst twintig werkgroepen. De

Vincentiusvereniging zorgt voor daklozen. Er is een groep die verschillende vormen van de Alphacursus organiseert. Er zijn bijbelstudiegroepen. Op woensdag komt een groep bijeen die de preek voorbereidt. De welkomstgroep neemt een heel speciale plaats in binnen de parochie. "Regelmatig is er een welkomstbijeenkomst voor nieuwe parochianen. Alle werkgroepen stellen zich voor. De parochie organiseert een rondleiding door de pastorie. Men schenkt een drankje en er is een hapje. Toen ik zo'n bijeenkomst meemaakte waren er ongeveer honderd mensen. Daarna kan men zich als lid inschrijven."

Chazhoor is duidelijk onder de indruk. "De eucharistie staat centraal. In de kerk is een aanbiddingskapel. Er is 24 uur aanbidding. Hierbij zijn altijd mensen aanwezig. Dagelijks zijn er eucharistievieringen. De pastoor viert ook de eucharistie met de kernvrijwilligers." "Zelf heb ik ook een weekend meegedraaid en gepreikt.

Het was hartverwarmend. Ik ben aan de mensen voorgesteld. Er klonk applaus."

Sebastian moet nadenken over de vraag in hoeverre het parochiemodel van Rebuilt gebruikt kan worden in Nederland. "De financiële situatie is natuurlijk veel beter dan bij ons. De pastoor benoemt zijn eigen staf. Daarin heeft hij een grote vrijheid. Dit betekent ook dat hij mensen kan ontslaan. Zelf ben ik daar minder van gecharmeerd. Wij gaan meer uit van de vrijwilligers die er zijn. Wat ik bij ons wel een handicap vind is dat we vanuit verschillende kernen werken. We besteden veel energie aan onze gebouwen. Ik denk dat we kunnen leren van de Amerikaanse stijl van verkondiging, de omgang met nieuwe leden en de stijl van liturgie vieren. Ik heb gezien dat het werkt en dat de Kerk groeit."

Hans de Jong

JONGEREN LATEN NIET DE TOEKOMST VAN DE KERK ZIEN, MAAR HET HEDEN

(Foto's: familie Loenen)

Afgelopen jaren heb ik in parochies op verschillende plaatsen in ons bisdom horen zeggen: 'bij ons zijn er geen jongeren'. Ik heb mij hierover altijd verbaasd, want als ik boodschappen doe, naar de sportschool ga of gewoon door de straten loop, zie ik overal jongeren. Dat deze jongeren niet allemaal naar de Kerk komen is mij ook bekend, maar ze zijn er wel. Aan ons de vraag hoe wij kunnen meewerken met Gods genade, zodat we met de jongeren in contact komen en een band opbouwen. Deze vertrouwensband en onze persoonlijke getuigenis zijn de basis om de jongeren te enthousiasmeren voor de vreugdevolle boodschap van het Evangelie en om hen te leren een persoonlijke relatie aan te gaan met Jezus Christus.

Het gaat er om hoe wij de snaar van het Goddelijke in hun leven weten te raken op de plaatsen waar zij wonen, naar school gaan, werken en ontspannen. Daarvoor is het belangrijk dat wij de jonge- ren ruimte geven, een plaats bieden, vertrouwen schenken en vooral dat wij ons

kunnen verheugen over hun talenten. Het vraagt van parochianen om los te laten wat vertrouwd is. Ook al hebben ze het altijd 'zus en zo' gedaan. Jongeren willen en kunnen verantwoordelijkheid nemen, en als er wederzijds respect en vertrouwen is willen zij hier ook in begeleid worden. Jongeren en ouderen hebben elkaar nodig!

Als er mensen zijn die zeggen dat er geen jongeren zijn, dan start de vernieuwing door in de parochies positief over tieners- en jongeren te spreken. Door zichtbaar te maken wat er allemaal al wordt georganiseerd voor tieners en jongeren in de parochies, bisdom en landelijk. Om de parochie te kunnen vernieuwen is het belangrijk dat jongeren zelf aan de slag gaan onder begeleiding van een mentor. Dat zij een plaats krijgen binnen de geloofsgemeenschappen en dat ze pastorale beroepskrachten en parochiebestuurders vragen om ondersteuning: zowel geestelijk als materieel en financieel. Op een aantal plaatsen in ons bisdom gebeurt dit al. Ik ben begonnen een

opsomming te maken, maar ben daarmee gestopt omdat de lijst te lang zou worden voor dit artikel en omdat ik bang ben om initiatieven (in de stilte) over te slaan.

Maar er kan nog veel meer gebeuren door en voor tieners en jongeren. Tijdens de Wereld-jongerendagen in Panama zei paus Franciscus: "Ga nu naar huis en zet je parochie op zijn kop, doorbreek oude patronen en structuren. Maak werk van je geloof, laat zien dat je er bent en laat van je horen!"

Als je het aan mij vraagt, zijn er volop tieners en jongeren. Het is geweldig om hun enthousiasme, vurigheid en geloof te zien en dit met hen te beleven. Zij laten niet de toekomst van de Kerk zien, maar het heden! Een Kerk die springlevend is, vol van geloof, hoop en liefde. Met een knipoog naar Jesaja zou ik zeggen: "Het is al aan het kiemen, weet jij dat niet?"

Jochem van Velthoven

Jochem van Velthoven is kapelaan in drie parochies in Zeeuws-Vlaanderen en jongerenwerker van het Bisdom Breda.

MISSIE DE
PAROCHIE
ALS GOD RENOVEERT
DI 24 & WO 25

De twee startbijeenkomsten in voorbereiding op de conferentie 'De Missionaire parochie – Als God renoveert' werden druk bezocht. In Hoeven werden op 26 september honderd belangstellenden verwelkomd en een week later, op 3 oktober, bood de locatie in Utrecht ruimte aan ongeveer zeventig mensen. Tijdens de startbijeenkomsten waren er inleidingen van mgr. Liesen, bisschop van Breda, Arnoud Drop, directeur van Alpha Nederland, Mirjam Spruit van het Centrum van Parochie-spiritualiteit en vicaris Arjen Bultsma van het Bisdom Groningen-Leeuwarden. De aanwezigen werden door hen bijgepraat over de inhoud van de conferentie, de noodzaak van een cultuuromslag en hoe deze stap voor stap te bewerken is. Naast de nodige input was er ook ruimte voor kennismaking, uitwisseling en gebed.

Bisschop Liesen getuigde uit eigen ervaring over de vruchten van de Alphacursus. Toen hij in 2012 bisschop van Breda werd, realiseerde hij zich dat er iets moet gebeuren: "Het is geen vijf voor twaalf maar vijf óver twaalf. Mallon biedt een aanpak. De titel van de Nederlandse vertaling is treffend, want de nadruk ligt op God zelf die renoveert. Als God renoveert, dan komt het goed." Bisschop Liesen: "Zelf mocht ik in een Bredase parochie twee avonden van de Alphacursus verzorgen. In tien avonden gebeurt er iets. Je ziet de vruchten van deze cursus. Verschillende deelnemers schrijven zich in voor de geloofscursus. Enkelen beginnen de weg van het catechumenaat, op weg naar het Doopsel."

Arnoud Drop, directeur van Alpha Nederland, gaf op beide bijeenkomsten een inleiding over hoe de Alphacursus een vliegwiel kan zijn bij parochievernieuwing. In Nederland groeit de belangstelling voor de Alphacursus. Drop: "Wil de kerk toekomst hebben, dan zal ze zich moeten baseren op haar identiteit en vorm moeten geven aan haar missionaire opdracht." Hierna ging hij in op 'tien waarden voor een cultuuromslag' die zijn uitgewerkt in het boek Als God renoveert.

Mirjam Spruit gaf een overzicht van het programma. Spruit volgt de ontwikkelingen op het gebied van

"ALS GOD RENOVEERT, DAN KOMT HET GOED"

De 10 waarden voor een cultuuromslag in de parochie

1. Voorrang geven aan het weekeinde
2. Gastvrijheid
3. Opbouwende muziek
4. Goede preken
5. Betekenisvolle gemeenschap
6. Heldere verwachtingen
7. Dienstwerk waar je goed in bent
8. Vorming van kleine gemeenschappen
9. De heilige Geest ervaren
10. Word een uitnodigende kerk!

parochieontwikkeling al een aantal jaar. Het was bisschop Lode Aerts van Brugge die haar attendeerde op het werk van de James Mallon. "Ik werd getroffen door de heldere analyse," zegt Spruit. "Maar hij laat ook zien hoe het anders kan." Ze vroeg zich wel af of Mallons aanpak ook in Nederland zou werken. "Ik werd overtuigd toen ik Mallon in London hoorde spreken. Daar werd ik geraakt door de getuigenis van Engelse priesters die met zijn boek aan de slag waren gegaan en hun parochies hadden gemaakt tot gemeenschappen waar mensen Jezus Christus ontmoeten."

Tijdens de startbijeenkomsten werden ook posters, flyers en gebedskaartjes uitgedeeld. Via de website missionaireparochie.nl en de Facebookpagina van de conferentie kan het laatste nieuws worden gevolgd. Inschrijven kan eveneens via deze website. Tot en met 12 januari 2020 geldt een vroegboekorting.

Hans de Jong

PAROCHIEVERNIEUWING CENTRAAL IN VORMINGSPROGRAMMA SINT FRANCISCUSCENTRUM

Op 24 en 25 maart 2020 komt de Canadese priester James Mallon naar Nederland voor de conferentie 'De Missionaire parochie – Als God renoveert'. De conferentie is voor het Sint Franciscuscentrum het grootste evenement in het werkjaar 2019-2020. In het najaar van 2019 staan veel activiteiten in het teken van Mallons komst. Ook na de conferentie werkt het Sint Franciscuscentrum aan parochievernieuwing.

Nicole Weinberg is de coördinator van het Sint Franciscuscentrum, het vormingscentrum van het Bisdom Breda. Ze vertelt enthousiast over het programma. "Het bisdom is volgend jaar gastheer van de conferentie. We zijn blij dat in en rond de basiliek van Oudenbosch kan plaatsvinden."

De data van de conferentie zijn "niet toevallig" volgens Weinberg. "Op 25 maart viert de Kerk het hoogfeest van de aankondiging van de geboorte van de Heer, ook wel 'Maria Boodschap'. Op die dag is het negen maanden vóór het kerstfeest. In de liturgie staat Maria centraal. Het evangelie verhaalt van de boodschap van de engel Gabriël die Maria vraagt of ze de moeder van Jezus wil worden. Maria antwoordt met de woorden: "Zie de dienstmaagd des Heren, mij geschiede naar uw woord." Maria is in haar godsvertrouwen en haar overgave aan Gods wil een voorbeeld voor ons. De inzet van fr. James Mallon is dat we groeien in het leerling-zijn van Christus en dat wij vanuit een levende relatie met Hem ook anderen tot leerling maken. De conferentie is bedoeld om daarbij te ondersteunen en de parochies te inspireren om meer missionair te worden. Maria speelt hierin een belangrijke rol. De gebedskaart die we in de aanloop tot de conferentie bidden, sluit af met een bede gericht aan Maria. Als 'Moeder van de Kerk' vragen we op haar voorspraak om Gods zegen. Maria is hét model van de leerling van Christus. Zij is de moeder van de gelovigen."

Startbijeenkomsten voor de conferentie

Het Bisdom Breda organiseert de conferentie met een aantal landelijke partners als Alpha Nederland, het Katholiek Alphacentrum, het Centrum voor Parochiespiritualiteit en Xpand, het bureau voor leiderschapsontwikkeling. Weinberg: "De voorbereiding is echt begonnen met de twee startbijeenkomsten in Hoeven en Utrecht. Hier kwamen ruim 170 mensen op af."

Alphacursus

"Bij parochievernieuwing is de Alphacursus niet weg te denken," vertelt Weinberg. "We horen vaak dat Alpha een belangrijke stap is geweest in iemands geloofsleven. Het is een toegankelijke cursus en wordt wereldwijd door verschillende kerken gebruikt om Jezus beter te leren kennen. Op donderdag 20 februari 2020 komt Arnoud Drop naar Bergen op Zoom om een inleiding te geven over Alpha. Drop is directeur van Alpha Nederland en spreekt over de Alphacursus als aanzet tot parochievernieuwing."

'Voor en na de conferentie'

Weinberg licht toe dat de thematiek van parochievernieuwing doorwerking heeft in zowel het reguliere aanbod van het Sint Franciscuscentrum, als in extra activiteiten. De conferentie mag volgens haar een grote impuls geven, maar

staat niet op zichzelf. Zowel in de voorbereiding op de conferentie als na de conferentie blijft parochievernieuwing een centraal thema bij het Sint Franciscuscentrum.

Enkele highlights

- **Tijdens de jaarlijkse kostercursussen** ging diaken Wim Tobé in op het gastvrije klimaat van een parochie. Hoe een parochie nieuwe mensen verwelkomt is een belangrijk onderdeel van een missionaire parochie.
- **4 oktober:** De jaarlijkse Sint Franciscusdag stond in het teken van de 'Buitengewone missiemaand' die paus Franciscus had afgekondigd voor de oktobermaand van 2019 en wat dit betekent voor missionaire parochies.
- **6 november 2019:** cursusdag over authentiek leiderschap in de missionaire parochie.
- **20 november 2019:** expertise-avond voor parochiebestuurders en kernvrijwilligers over de missionaire parochie.
- **15 januari 2020:** Inleiding door televisiemaker Leo Fijen in de Sint Antoniuskathedraal te Breda. Fijen vertelt waarom hij gegrepen is door de visie van fr. James Mallon.
- **26 januari 2020:** Zuster Hildegardis Koetsveld osb verzorgt een dag over de vraag hoe we kunnen groeien in het leerling-zijn van Jezus.
- **11 februari 2020:** Dag van Voortgezette Pastorale Vorming voor pastorale beroepskrachten.
- **20 februari 2020:** Inleiding over Alpha en wat daarna komt, door Arnoud Drop, directeur Alpha Nederland.

'Tot alle uiteinden van het bisdom'

"Het Sint Franciscuscentrum probeert alle parochies van het bisdom van dienst te zijn," vertelt Weinberg. "Het is bemoedigend als je hoort hoe mensen geraakt worden tijdens een cursus. Dan weet je weer waarvoor je het doet." In het najaar van 2019 ging de derde ronde van de tweejarige Geloofscursus van start in Breda. Weinberg: "De respons op de geloofscursus in Terneuzen was overweldigend. Dit jaar start een aantal kandidaten in het derde jaar. Het Sint Franciscuscentrum leidt hen op tot pastoraal assistenten die met een zending van de bisschop bepaalde taken in een parochie op zich kunnen nemen."

In september startte bisschop Liesen ook weer met een aantal avonden Bijbellezen. In Terneuzen behandelt hij het Marcusevangelie en in Hoeven gaat hij in op het bijbelboek Openbaring. Het Sint Franciscuscentrum hield onlangs ook een weekend, speciaal voor misdienaars. Het bisdom Breda wil volgens Weinberg ook de contacten met het primair onderwijs aanhalen. Daarvoor is op 1 september 2019 een project gestart met projectmedewerker Rosalina Boer-Wirten. Weinberg: "Bij elk project zie je iets terug van parochievernieuwing."

Veel is al geschreven over de identiteit van onze Kerk en parochie. Waarom bestaan we ook alweer? We herinneren ons dat Jezus Christus ons roept om samen zijn leerlingen te zijn. Hij spoort ons ook aan om anderen enthousiast te maken om Hem te ontmoeten. Zo zullen levens veranderen wanneer mensen, verspreid over de hele wereld, God leren kennen als hun Vader, en vervuld raken met zijn Geest van vreugde, vrede en liefde.

Op andere plekken

Mijn eigen geloof is opgekomen in de parochie, waar ik als (nog niet gedoopt) meisje in het kinderkoor ging zingen. De parochie was een constante en veilige basis in mijn leven. Maar de verrassend krachtige groeispurten ervoer ik op andere plekken: tijdens de Wereldjongerendagen, in Taizé, in protestantse en evangelische kerken en bijeenkomsten, in kloosters en nieuwe katholieke bewegingen. De parochie was aan het krimpen, terwijl ik elders levendigheid meemaakte... hoe kon dit?

De Heer heeft mijn lichte ontevredenheid en eenzaamheid in de parochie de laatste tijd willen ombuigen naar hoop. Hoop dat onze gemeenschappen sterker aantrekkelijk en relevant kunnen zijn. Allereerst voor onszelf, en ten tweede ook voor onze niet (meer) kerkbetrokken vrienden, burens en jongeren. Ik heb hoop om onder Gods leiding het avontuur aan te durven van 'parochievernieuwing'. Wat iets anders is dan 'iets nieuws doen in de parochie!' De vraag is: hoe begin je hiermee?

Wittebroodsweken

In de parochie waar ik pas bij ben gekomen is ons pastoraal team nog in haar 'wittebroodsweken'. We hebben nog niet met elkaar en met onze parochianen kunnen spreken en delen over de ideeën zoals wij die voor ons zien. Daarom wil ik een vijftal eerste stappen aangeven die niet wijzelf, maar father James Mallon en zijn team van Divine Renovation voorstellen, zoals zij die in oktober formuleerde op een conferentie voor parochies in Duitsland. Het zijn de stappen die je in het eerste jaar zet, als je werk wilt maken van een missionaire parochie. Ze zijn vooral bedoeld voor de pastoor en voor leiders in de parochie. Maar ook anderen kunnen er hun voordeel mee doen.

Vijf eerste stappen

1. Leg een fundament van gebed

Bekering begint bij jezelf. Bid daarom voor de parochie, voor haar vernieuwing en jouw eigen beschikbaarheid hierin, en laat alle groepen in de parochie dit doen.

2. Vorm een leiderschapsteam

Meerdere mensen zijn nodig om de pastoor te ondersteunen, want niemand heeft alle gaven en talenten in huis. Vanuit dit team worden tactische beslissingen genomen om van een onderhoudskerk tot een missionaire kerk te komen. Iedereen heeft daarbij dezelfde visie voor ogen.

3. Communiceer je visie

Visie ligt dicht bij passie. Waar wil je naartoe, hoe hoop je dat de parochie zal zijn over vijf of tien jaar? Droom zo groot, dat je God nodig hebt om je droom werkelijkheid te laten worden. Schrijf als pastoor of als leiderschapsteam je visie op tijdens gebed. Deel jullie visie in de parochie, voortdurend en op allerlei manieren en momenten. We zouden er met zoveel mogelijk mensen warm voor willen lopen!

4. Geef gastvrijheid in de weekenden vorm

Gastvrijheid is één van de tien waarden voor een 'gezonde' parochie zoals Mallon die voorstelt. Een welkomsteam op zondag en koffie drinken na elke viering zijn relatief makkelijk te realiseren en blijken een ongekend positief effect te hebben. Het beste advies en voor iedereen realiseerbaar: glimlach!

5. Start Alpha

Hoe kunnen wij ons geloof meer 'van binnen' beleven? En hoe kunnen we onze kennissen van buiten de kerk tot aan de voeten van Jezus Christus leiden? Het middel 'Alpha' heeft tot nu toe goede vruchten: zowel parochianen als mensen van buiten ervaren er Christus en de heilige Geest, gaan de Bijbel lezen en bidden uit hun hart, gaan andere katholieken opzoeken, hebben honger naar de sacramenten, willen leren en groeien, dienen, geven en meehelpen. Natuurlijk: geloof is niet met een bepaalde techniek verkrijgbaar, maar op dit moment lijkt Alpha een sterk middel te zijn dat we kennen om het goede nieuws van ons geloof dichtbij te laten komen.

(Foto: Marc de Koning)

DE EERSTE STAPPEN OP WEG NAAR EEN MISSIONAIRE PAROCHIE

Laura de Vries is pastoraal werker in Parochie van de Heilige Familie in Breda, Bavel en Ulvenhout

Wees niet bang

Er kunnen dingen zijn die beweging doen stoppen. Angst is er daar één van. Angst voor mislukking, angst vanwege een gevoel van onkunde, angst voor de weerstand die te verwachten is. Jezus nodigt ons uit om onze angst bij Hem te brengen en kracht te ontvangen van zijn Geest in ons. Father Mallon bemoedigt ons ook om het rustig aan te doen. Zoals een baby leert lopen: stap voor stap. Soms vallen, maar ook weer vooruitgaan.

Misschien bent ook u overtuigd van nut en noodzaak van 'de missionaire parochie'. Misschien bent u voorzichtig nieuwsgierig. Wat maakt u gepassioneerd en enthousiast? Wat is uw droom voor de parochie? Wie weet kunnen we daar voor onszelf en in onze parochies over nadenken. Ik ben verwachtingsvol en zal nog even geduld moeten hebben om te zien wat er in onze parochies in Nederland gaat gebeuren.

Laura de Vries

(Foto: R. Mangold)

ALS GOD HET GEZINSPASTORAAT RENOVEERT

(Foto: R. Mangold)

(Foto: Marc de Koning)

Het boek van Father Mallon 'Als God renoveert' gaat in op de vernieuwing van het parochielevens. Het gezinspastoraat dat in 2015 van start is gegaan, is hier een klein maar niet onbelangrijk onderdeel van. Hieronder vijf kernpunten uit 'Als God renoveert' die we proberen toe te passen in het gezinswerk. Nog niet alles lukt, maar het mag dan ook een proces zijn.

1. Geloofsleerling worden

Dit is wellicht het meest centrale thema in Father Mallon's aanpak: mensen op een weg van geloof brengen. Hetzelfde beogen we met de activiteiten van het gezinspastoraat. We sturen erop aan dat deelnemers geloofsleerlingen worden of daarin groeien. Of het nu de kindernieuwsbrief is, een Geloofsfeest voor kinderen of een dag voor bruidsparen & jonggehuwden, de centrale boodschap is Christus. Dat begint er bijvoorbeeld mee dat we met de werkgroep van vrijwilligers voor een grote bijeenkomst een noven houden: negen dagen lang bidden we voor de dag die gaat komen. Om de eenvoudige reden dat wij het meest belangrijke ingrediënt niet kunnen organiseren: de genade, de ontmoeting tussen God en mens. We proberen wel de voorwaarden te scheppen door altijd een moment van gebed, aanbidding of een Eucharistieviering in het programma op te nemen. Ooit zei iemand: "Als je Jezus brengt, win je altijd". Dat is de focus.

2. Geloofsboodschap & leefwereld

De Alphacursus heeft een belangrijke plek in de aanpak van Mallon. Deze cursus blijft dicht bij de geloofsboodschap en sluit tegelijkertijd aan bij de leefwereld van mensen van nu. In het gezinspastoraat streven we daar ook naar. Zo vragen we de kinderen na elk geloofsfeest wat ze volgend jaar willen zien en doen. Elk jaar roepen ze hetzelfde: "We willen 'Henkie en Matthijs'". Dat is een toneelspeler met zijn buikspreekpop. Dus tja, we boeken hem nu al voor het vierde jaar op rij, al zouden we als volwassenen weleens iets anders willen zien. Gelukkig heeft Matthijs echt een geloofsboodschap die staat als een huis en elk jaar een nieuwe voorstelling.

3. Feestelijk, gastvrij, ontspannen en lekker eten!

Father Mallon stelt vast dat we vroeger katholiek werden via achtereenvolgens: kerkgang, catechese en gemeenschapsvorming. Nu gaan we van gemeenschapsvorming, naar catechese en van daaruit naar kerkgang. De ontvangst van mensen is dus cruciaal. Vandaar dat Alpha begint met een hartelijke ontvangst en lekker eten. Als het even kan nemen we tijdens een activiteit van het gezinspastoraat een lekkere lunch of afsluitende maaltijd in het programma op. Dat kost ons zeker de kop niet: als je het zelf inkoop bij de supermarkt en het met een paar vrijwilligers gezellig aankleedt is het prima te doen. Bij de bruidsparen en jonggehuwden zien we dat de stellen vaak wat schoorvoetend binnenkomen, maar na de lunch is het ijs gebroken en zit de sfeer er al aardig in.

4. Wat zingen we?

Father Mallon is er duidelijk over: "Het is algemeen

bekend dat de gezonde en groeiende kerken evangelisch-protestante kerken zijn die een sterke voorkeur hebben voor hedendaagse lofliederen." Nu beschikken we bij het gezinspastoraat niet over een drumstel, elektrische gitaren en een mengpaneel, maar we zingen wel dezelfde 'praise & worship' liederen, meestal met gitaarbegeleiding. Kenmerkend daarvan is dat het liederen zijn die, om met Mallon te spreken, "hemelwaarts uitschreeuwen wie onze God is." Lieder van Taizé zijn heel geschikt voor een rustig moment van gebed en verder kiezen we uit het repertoire van bijvoorbeeld Opwekking, Chemin Neuf en de Gemeenschap Emmanuel.

5. Voeding voor de ziel

Father Mallon noemt het 'de taak van de herder om de schapen te voeden' als hij het heeft over de preek. Een goede preek, recht uit zijn hart, die hij zelfs met audiovisueel materiaal kracht bijzet is zijn middel. We proberen als gezinspastoraat goede sprekers te vinden voor de diverse doelgroepen. Zo hadden we voor de laatste bruidsparen en jonggehuwendag een echtpaar dat al jaren ervaring heeft met deze doelgroep in het Bisdom Rotterdam, waar de Marriage Course wordt gegeven. Ze hadden dan ook een prima verhaal, inclusief powerpoint. Fundamenteel is dat sprekers zelf diepgelovig en kerkelijk zijn. Je moet namelijk zelf goed begrijpen wat de boodschap aan de doelgroep is: in essentie is dat Jezus en zijn Kerk. Ajax wordt tenslotte ook niet getraind door een balletdanseres.

Zitten we dan al helemaal in het Mallon-zadel bij het gezinspastoraat? Zeker niet. Het zou goed zijn om meer structureel contact te hebben met de gezinnen, jonggehuwden en kinderen die we ontvangen. Met de kindernieuwsbrief proberen we door-het-jaar contact te houden met de kinderen. Zo blijft er altijd nog wel wat te wensen.

Brechje Loenen

Brechje Loenen is projectmedewerker voor het gezinspastoraat in het Bisdom Breda.

Activiteiten gezinspastoraat:

- Geloofsfeest voor kinderen (1 keer per jaar)
- Gezinsdagen (2 per jaar)
- Vorming parochies (studie- of vormingsdag)
- Biddende moeders (diocesane dag en contact met groepjes)
- PR/media (SFC-site, facebook, flyers)
- Huwelijksvoorbereiding
- Kindernieuwsbrief (elke twee maanden)
- Bruidsparen/jonggehuwendag
- Straatmissies

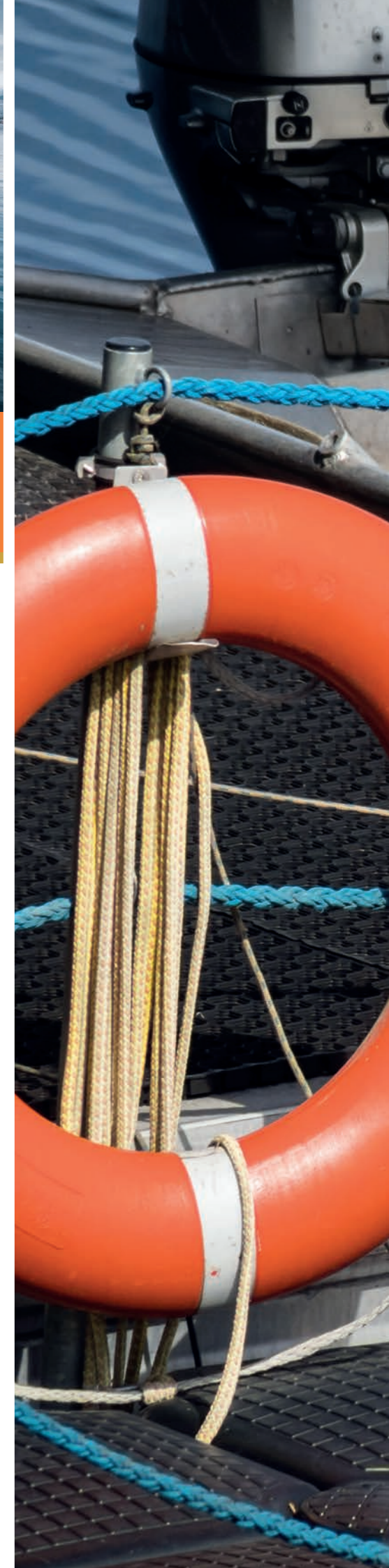

(Foto: Life Teen)

TIENERS DICHTER BIJ CHRISTUS BRENGEN MET LIFE TEEN

ROEIEN OM TE BOEIEN

Marieke Maurtisz studeert in haar dagelijks leven farmacie aan de Universiteit van Antwerpen. Naast deze studie is ze betrokken bij verschillende kerkelijke activiteiten. Ze zingt bij het jongerenkoor in Baarle-Nassau, haar geboorteplaats. Tegelijkertijd maakt ze deel uit van het team

dat in de parochie van de heilige Familie in Breda Life Teen begeleidt. Life Teen is een vorm van jongerenwerk dat zich richt op tieners in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar. Door deel te nemen aan het programma leren jongeren Jezus Christus beter kennen.

Maurtisz kende Life Teen niet. "Ik ontmoette Nina Mertens tijdens een bijeenkomst van het jongerenpastoraat en toen is het gaan rollen," vertelt ze. "Ik vind het een heel fijne en bijzondere manier om jongeren bij de Kerk te betrekken. Life Teen is in 1985 ontstaan in de Verenigde Staten. De ouders van Nina hebben het ontdekt en naar Nederland gebracht. Kinderen leren spelenderwijs het geloof kennen. Life Teen avonden vinden in onze groep elke tweede zondag van de maand plaats. We beginnen dan met een eucharistieviering en daarna volgt er een spelletje en het inhoudelijke deel. Eerst plenair, daarna gaat de groep in deelgroepen uiteen. De deelgroepen gaan dieper in op het inhoudelijk deel. We eindigen met een moment van zending."

"De Amerikaanse oorsprong blijkt uit de benaming van de onderdelen van de avond," vervolgt ze. "We spreken over 'gather', 'proclaim', 'break' en 'send'. In de heilige Mis zingen we praise songs. Een van de ouders begeleidt dit met zijn gitaar. Het is een Mis voor en door tieners. Elke tiener die dit wil krijgt een rol als acoliet, lector of zanger. De jongeren formuleren zelf hun intenties. In het begin was dat wel even wennen." Meestal celebreert pastoor

Lars Peetam de eucharistieviering. Maurtisz: "Het zijn levendige vieringen met vlotte liederen, en gewoon volgens het Romeins Missaal." Momenteel telt de Life Teen groep 15 tot ongeveer 20 tieners. "Het is een gemengd gezelschap," verduidelijkt Maurtisz. "Er zijn ook Syrische jongeren lid. De groep staat open voor leden buiten Breda. De vrijwilligers komen wel uit Breda. Het pluriforme karakter maakt dat we van elkaar leren. Als ik Syrische mensen hoor getuigen van hun geloof denk ik wel eens: wat zijn wij lauwe christenen."

Maurtisz doorloopt het programma. "Er is een vastgesteld programma en we zijn op de Amerikaanse uitgaven van Life Teen geabonneerd. Vorig jaar hadden we geen vast programma. De avonden stonden toen los van elkaar. Dit jaar is er een overkoepelend thema: de Tien Geboden. We behandelen de stof in het 'proclaim' gedeelte. Soms moet je wat vereenvoudigen. Amerikanen kunnen soms, naar onze mening, wat overdrijven. Het eerste gebod luidt: 'Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben.' Toen de tien geboden gegeven werden, ging het over afgoden. Nu hebben wij andere afgoden zoals computergames en smartphones."

Life Teen maakt soms een scheiding tussen meisjes en jongens. "Daar is een goede reden voor. Jongens en meisjes spreken zich vrijer uit als ze apart zijn." Maurtisz begeleidt Life Teen met veel plezier. "Je steekt er veel energie in maar je krijgt er ook veel voor terug. De tieners vinden het echt geweldig. Jaarlijks is er een zomerkamp. Dit jaar kwamen we bijeen in Helvoirt. Er waren toen relatief veel tieners uit het Bisdome Breda. Dat is hoopvol. Er bestaan plannen om ook in Zeeland een groep te beginnen. Ook voor mijn geloofsgroei betekent Life Teen veel. Als je een inleiding verzorgt moet je jezelf in het thema verdiepen. Je ontwikkelt hierdoor een sterkere band met Jezus Christus."

Hans de Jong

In het boek *Als God renoveert* gebruikt James Mallon het verhaal van de Titanic als metafoor voor de huidige crisis van de kerk. Nadat het schip onder water was verdwenen, lagen zo'n 1500 mensen in het ijsskoude water te verdrinken, terwijl reddingsboten op veilige afstand bleven. Slechts twee van de achttien reddingsboten gingen eropuit om mensen te redden. De andere boten lieten passagiers juist overstappen om zo veel mogelijk ruimte vrij te hebben. Het is bekend dat er eersteklas passagiers waren die klaagden over het verschrikkelijke ongerief. Tegen de tijd dat degenen in de reddingsboten zich weer herinnerden waar ze voor bestemd waren en zich tussen de slachtoffers hadden begeven, werden slechts negen mensen levend aangetroffen, waarvan er uiteindelijk drie aan onderkoeling bezweken.

"Als Kerk zijn we geroepen om missionair te zijn," schrijft Mallon. "Net als Jezus zijn wij gezonden om degenen die in doodsnood verkeren op te zoeken en te redden. Er is plaats genoeg in de reddingsboten. Toch blijven we als Kerk maar al te vaak op veilige afstand, meer begaan met onze eigen behoeften en welbevinden dan met die van anderen. Misschien zouden we, als een handvol mensen naar ons toe kwam zwemmen, hen helpen, maar zelf naar ze toe gaan? Dit is niet slechts een kwestie van onze comfortabele positie die wordt bedreigd. Het blijkt vaak volledig buiten ons referentiekader te vallen, omdat we onze identiteit zo zijn vergeten."

Reddingsboten zijn er om mensen te redden. Zo is het ook met de Kerk. We onderhouden onze reddingsboten. We schilderen ze, we dienen de mensen die erin zitten en zorgen dat het hen aan niets ontbreekt. Maar we gebruiken ze niet waarvoor ze gemaakt zijn. Wie het als bemanningslid waagt om de rust aan boord van de reddingsboot te verstoren, zal al snel het geweeeklaag horen van de passagiers die liever niet aan ongemak willen worden blootgesteld, op welke manier dan ook. We treuren om de tragedie van geloofsverlies, secularisatie, kerksluitingen enzovoorts. Maar het komt niet eens in ons op om de riemen te grijpen en het op een roeien te zetten."

Fragment uit *Als God renoveert*

Een valse
start:

Alpha

Hoe
help je
Alpha om zeep?

EEN 10 STAPPENPLAN OM DE ALPHACURSUS TE RUÏNEREN.

Binnen het thema van parochievernieuwing wordt de Alphacursus vaak genoemd als kansrijk hulpmiddel voor evangelisatie. Het starten van een reeks cursusavonden begint dan ook altijd met de beste bedoelingen. Maar er zijn veel goedbedoelde missers. In dit artikel delen fr. James Mallon en Ron Huntley van Divine Renovation hun ervaringen. In tien stappen leggen zij uit hoe je Alpha om zeep kunt helpen.

1) Minimaliseer de maaltijd

De maaltijd is het eerste wat mensen proberen in te perken. Eten geeft gedoe. Maar: "Als je 10 weken achter elkaar met volmaakte vreemden eet, worden ze goede vrienden", zegt Huntley. Fr. Mallon vult hem aan: "Alpha gaat niet alleen over kennisoverdracht; het gaat over het opbouwen van relaties en het behoren tot een gemeenschap. Tijdens de maaltijd bouw je langdurige vriendschappen op. Naarmate de relaties groeien en het vertrouwen groeit, stelt het mensen in staat om open te staan voor de inhoud van de gesprekken, die vervolgens hun leven zullen veranderen".

2) Houd geen slotweekend

Tegenwoordig heeft iedereen het zo druk dat de verleiding groot is om het Alpha-weekend te laten schieten. Mallon: "Het Alpha-weekend staat volledig in het teken van de Heilige Geest. Alles van de Alphacursus komt samen in dit weekend. 90% van de mensen die een krachtige ervaring hebben met Gods liefde, hebben die ervaren tijdens dit slotweekend."

3) Bidden is niet nodig

Bid bewust. Als organisatoren moeten we erkennen dat we niets veranderen op eigen kracht. We moeten bidden en mensen vragen om te bidden voor, tijdens en na de cursus. Vraag de gebedsgroepen en netwerken binnen de parochie om mee te bidden. Neem een half uur voor aanvang van een cursusavond de tijd om met elkaar door te nemen wat belangrijk is en bid daarvoor.

4) Geef extra college in de deelgroepjes

Na de inleiding gaan de deelnemers uiteen in kleine groepjes om door te

praten over het onderwerp, waarbij een groepsleider het gesprek leidt. Deze tijd is niet bedoeld om extra college te geven, maar om open van gedachten te wisselen en vragen aan elkaar te stellen.

5) Sla de ijsbrekers over en ga meteen in discussie

Een felle discussie werkt voor veel mensen verlamdend. Vreugde opent harten. Let daarom op met zware religieuze kost tijdens het eten. Verzin leuke ijsbrekers. Laat zien dat de Heer onder jullie is en dat je ten volle leeft. "Dit zeg ik u, opdat mijn vreugde in u moge zijn en uw vreugde volkomen moge worden." (Joh. 15, 11). Mallon: "Vreugde is fundamenteel voor het christelijke leven."

6) Gebruik kerkelijk jargon

Taal is belangrijk. Maar ga er niet van uit dat iedereen katholiek is of bekend met katholieke woorden. Als mensen het gevoel hebben dat ze het niet begrijpen of niet aan het gesprek kunnen deelnemen, komen ze niet terug. Het doel van Alpha is om mensen dichterbij Jezus te brengen. "Breng ze in relatie met

Jezus," aldus fr. Mallon, "wanneer dat gebeurt, en iemand heeft een levensveranderende ervaring opgedaan, dan komt vanzelf de vraag wat daarna komt. Laat Alpha gewoon Alpha zijn en probeer niet alle levenswijsheden in 10 weken te proppen."

7) Kies groepsleiders die denken dat ze het verdienen om leiding te geven

Alphacursus is een evangelisatie-instrument dat voornamelijk bedoeld is om mensen te bereiken die verder van de kerk af staan. Het is dus belangrijk om leiders te kiezen waarmee deelnemers zich kunnen verbinden. Als het aankomt op het kiezen van je groepsleiders, zegt Mallon: "Kies voor iemand die liefdevol, niet veroordelend, vriendelijk, grappig en geduldig is". In Evangelii Gaudium geeft Paus Franciscus het belang van 'luisteren' aan bij evangelisatie. Deze kwaliteit is evident voor een groepsleider.

8) Kies een team en houd dat in stand

Als het gaat om Alpha zijn we soms zo gefocust op de deelnemers dat we

vergeten dat er onder hen ook nieuwe leiders zitten. "De Alphacursus gaat ook over het voortbrengen van nieuwe leiders", legt Huntley uit. Alpha kun je zien als katalysator voor leiderschap. Goede leiders stimuleren het proces en zetten iets in beweging. Huntley: "We zetten géén koers uit, we veranderen een cultuur. Dat zijn twee heel verschillende dingen. We geven mensen iets mee, helpen ze om Christus te ontmoeten en dan moeten we ze in beweging brengen."

9) Kies liederen die moeilijk te zingen zijn

Goede muziek is belangrijk. We willen mensen leren om God te prijzen. Met muziek kunnen mensen zich het meeste identificeren. Daarom moet de muziek echt in orde zijn, zodat men zin heeft om mee te zingen. Begin eenvoudig met een bekende hymne. Begeleid het met gitaar of piano. Bouw dit geleidelijk aan uit. Je hoeft niet elke week een gloednieuwe hymne te introduceren: herhaal altijd een hymne van de week ervoor.

10) Na Alpha is het klaar

Denk na over wat je na de Alphacursus doet. Wat is je visie? Je mag verwachten dat mensen geraakt worden tijdens de cursus. Zorg er dus voor dat je iets kunt aanreiken om hun reis in geloof voort te zetten. Blijf met ze in contact en nodig ze uit om terug te komen om te helpen met een volgende Alphacursus. Wat is er in jouw parochie mogelijk is om elkaar te blijven ontmoeten en verder te groeien in geloof?

Vrij vertaald naar: <https://alpha.org/catholic-context/stories/how-to-kill-alpha-in-10-steps>

DE ALPHACURSUS IN DE PRAKTIJK

Pastoor Hans de Kort
(foto: S. Chazhoor)

DE WEBSITE VAN EEN MISSIONAIRE PAROCHIE

In het Bisdom Breda doen verschillende parochies, met vallen en opstaan, ervaring op met Alpha. Het begin is gemaakt. Ook in de heilige Christoffelparochie te Halsteren en de H. Annaparochie in Steenberghe is een begin gemaakt. Daar werd begin 2019 de eerste Alphacursus gehouden. Pastoor Hans de Kort vertelt over zijn ervaringen met de in zijn ogen “kleine groep” van veertien mensen waarmee hij gestart is.

“Door praktische oorzaken hebben we op enkele punten van het concept moeten afwijken,” bekent hij. “Zo begonnen wij de avonden met koffie. We geven de cursus in het pastoraal centrum in Halsteren en daar is geen keukenvoorziening aanwezig.”

“We volgen de cursus van het katholieke Alphacentrum,” vervolgt De Kort. “De boeken van pastoor Jeroen Smith en Nicky Gumbel vormen de leidraad voor onze cursus. We hebben verschillende gastsprekers mogen verwelkomen.” Pastoor De Kort noemt Rien van Egeraat, een leek die in de Parochie De Bron te Hoogerheide veel ervaring heeft opgedaan met de Alphacursus, zijn dochter Petra Corbet en Leny Robijn, pastoraal werkster in de parochie. Pastoor De Kort verzorgde zelf de overige avonden. “We hebben het klein gehouden,” zegt hij. “Daarom zijn we ook niet in deelgroepen uiteen gegaan. De meeste aanwezigen behoren tot de vrijwilligers van de parochie. Voor hen was het een waardevolle ervaring.”

“We zijn wel actief binnen de Kerk maar praten eigenlijk nooit over het geloof”

“We zijn wel actief binnen de Kerk maar praten eigenlijk

nooit over het geloof zelf,” werd gezegd.” De Kort: “De avonden hadden een vaste opbouw. We begonnen steeds met een kop koffie. Daarna volgde de inleiding, soms met behulp van een Powerpoint presentatie, soms met een video. Daarna volgde een pauze. Na de pauze gingen we aan de hand van vragen met elkaar in gesprek. Dan komen de echte verhalen van mensen. De zaterdag hebben we vervangen door een langere avond.”

“De deelnemers reageerden verschillend op de cursus. Sommigen vonden de filmpjes van Gumbel te stellig. Er was ook een video over genezingen. Veel mensen hadden daar moeite mee,” aldus de pastoor. “Voor sommige mensen ging de Alphacursus te ver, vooral op die momenten dat we samen gingen bidden. Men reageerde ook verdeeld op het ontbreken van de maaltijd. In zekere zin wás dat ook een gemis. Mensen komen gemakkelijker los als ze samen eten en drinken. We gaan wel met de Alphacursus door en bieden volgend jaar weer een Alpha aan.”

Pastoor De Kort is overtuigd van het nut van Alpha. “Er moet iets gebeuren. Samen met plebaan Steven de Koning ben ik een zaterdag bij Jeroen Smith op cursus geweest en heb daar de Alphatraining gevolgd. Jeroen Smith heeft ons toen gewaarschuwd voor te hoog gespannen verwachtingen. Je moet niet meteen rekenen op grote groepen nieuwelingen, maar het is al winst wanneer de gelovigen zich hernieuwd rekenschap nemen van hun geloof. Dat past binnen de cultuuromslag die wij als Kerk moeten maken.”

Hans de Jong

Net als de parochiebladen, zijn de parochiewebsites over het algemeen veel beter geworden de laatste jaren. Toch hebben wij nog een weg te gaan, willen wij onze missie als Kerk volbrengen. Dat stelt Tim Schilling, stafmedewerker van het Centrum voor Parochiespiritualiteit. Vanuit zijn werk heeft Schilling veel met evangelisatie en media te maken. Daarom legden we aan hem de vraag voor waar parochies op kunnen letten wanneer zij online missionair willen zijn? Dat leverde de volgende drie tips op.

1. Doelgerichtheid

Laten we beginnen met een denkoefening: Waarom bestaat de parochie? Om mensen te doen groeien in de vriendschap met God (Jezus) en de medemens, toch? Stel jezelf nu de vraag: draagt onze website direct bij aan het bereiken van dat doel? En zo niet, kunnen wij daar iets aandoen?

Wat mij opvalt bij het bezoeken van parochiewebsites is dat ze vaak te klein denken. De gemiddelde site dient vooral als depot voor praktische informatie (contactgegevens, tijden van de vieringen), terwijl de website ook inspiratie, schoonheid en vorming kan bieden. Het kan mensen samenbrengen én in beweging brengen. Misschien laten we hier kansen liggen. Goede artikelen, filmpjes en links met social media kunnen onze missie ondersteunen.

2. Denk vanuit je doelgroep

Wie is je doelgroep, eigenlijk? Het gaat hier niet alleen om de boodschap die jij kwijt wil, maar ook om de mensen die je wilt bereiken, en of die mensen jouw boodschap kunnen en zullen horen. Eén doelgroep is natuurlijk de

bestaande parochianen, maar als we willen groeien, dan moeten we ook oog hebben voor buitenstaanders. Waarvoor zouden zij komen (Wat zijn hun vragen?), en hoe kunnen wij hen goed dienen wanneer ze wel komen? Er zijn veel manieren om de vindbaarheid op internet te vergroten, bijvoorbeeld door goed gebruik te maken van sleutelwoorden, gebruik van sociale media enzovoorts. Maar denk ook goed na over het eerste wat mensen zien wanneer ze op de site komen, zoals de afbeeldingen en de layout. Mensen beslissen binnen een paar seconden of ze blijven of gaan. Maak het mooi, interessant, uitnodigend!

3. Prettige bezoekervaring

Mensen blijven op sites waar het fijn is om te zijn. Dit heeft deels te maken met de vormgeving, maar ook met de navigatie. Vinden mensen meteen wat ze zoeken? Kunnen zij gemakkelijk heen en weer bewegen op de site? Erg belangrijk is optimalisatie van de site voor gebruik door mobiele apparaten. Het meeste bezoek komt binnen via mobiele telefoons. De layout moet ook voor die gebruikers intact blijven terwijl ze navigeren, anders haken ze af.

Op zoek naar ideeën? Kijk over het hek naar wat de burens doen. Als je “parochie” + de naam van een stad googelt, dan kom je gauw uit bij parochiewebsites. Maar denk ook aan de websites die je zelf bezoekt. Waarom bezoek je die, en waarom blijf je daar terugkomen? Kunnen wij daar als parochie iets van leren?

Tim Schilling

Gebed conferentie
'De Missionaire parochie - Als God renoveert'

**God, onze Vader,
wij vragen om uw zegen
over onze parochie- en geloofsgemeenschappen.
Mogen velen via onze gemeenschappen U leren kennen
en zo geholpen worden
om leerling te worden van Jezus, uw Zoon.
Moge de conferentie een belangrijke ondersteuning zijn
voor onze gemeenschappen om die weg te gaan.
Wij vragen ook om uw zegen over de conferentie.
Zegen alle voorbereidingen en fr. Mallon en zijn team.
Geef dat velen aan deze conferentie deelnemen.
Schenk ons daarbij voortdurend uw heilige Geest,
de hoofdrolspeler van alle evangelisatie.
Maria, Moeder van de Kerk, bid voor ons.**

www.missionaireparochie.nl | info@missionaireparochie.nl

DE
MISSIONAIRE
PAROCHIE

Bisdome Breda